

Kendelse af 19. juli 2022 i faglig voldgift 2022-171:

Fagligt Fælles Forbund (3F)
(forhandlingssekretær Svend-Aage Poulsen)

mod

DI Overenskomst III (DIO III)
for
Ask Romein Denmark ApS
(chefkonsulent Troels Lauge Nielsen)

1. Uoverensstemmelsen

Sagen angår arbejde, som er prissat i en overenskomst for faglærte. Spørgsmålet er, om dette arbejde også kan udføres under en overenskomst for specialarbejdere mellem de samme overenskomstparter. Det pågældende arbejde er beskrevet som *opstilling af søjle-, spær- og dragekonstruktion i stål med tilhørende åse og mellemliggende bjælker*. Parterne er enige om, at dette arbejde er omfattet Bygningsoverenskomsten med tilhørende prislister. Spørgsmålet under sagen er, om arbejdet også er omfattet Bygge- og Anlægsoverenskomstens faglige dækningsområde.

2. Sagens behandling ved faglig voldgift

Sagen er den 21. juni 2022 forhandlet for en faglig voldgiftsret med undertegnede, fhv. højesteretspræsident Børge Dahl, som formand og opmand og følgende partsudpegede medlemmer: forhandlingssekretærene Tonny Holm og Mark Christensen, begge 3F, seniorchefkonsulent, advokat Thorsten Wilstrup og chefkonsulent Henrik Olsen, begge DI.

Der blev under forhandlingen afgivet forklaring af forhandlingssekretær A, 3F.

Da der efter procedure og votering ikke blandt de partsudpegede medlemmer af den faglige voldgiftsret var flertal for eller enighed om en afgørelse, træffes denne af opmanden.

3. Påstande

Klager har nedlagt påstand om, at indklagede skal anerkende, at opstilling af søjle-, spær- og dragekonstruktion i stål med tilhørende åse og mellemliggende bjælker (i det følgende: *Arbejdet*) ikke er omfattet af Bygge- og Anlægsoverenskomstens faglige dækningsområde.

Indklagede har påstået frifindelse.

4. Sagen

Bygningsoverenskomsten 2020 mellem DIO III og 3F er ifølge § 1, stk. 2, ”dækkende for fagområder på bygningsområdet bl.a. tømrer-, snedker, alufacade-, tække-, glarmestre-, gulvlægger-, beton- og jernbetonarbejde”. Den med overenskomsten forbundne Prisliste for veludført tømrer- og snedkerarbejde m.v. 2020 og Hvidbog for veludført tømrer- og snedkerarbejde 2020 indeholder begge et ”Afsnit 1 Gruppe 4 Opstilling eller henlægning af jernsøjler, jernbjælker, metalåse m.v.”, hvori der findes akkordpriser på stålarbejde.

Bygge- og Anlægsoverenskomsten mellem DIO III og 3F indeholder følgende bestemmelse:

§ 1 Gyldighedsområde

1. Overenskomsten med tilhørende akkordtidsfortegnelser gælder for ikke-permanente arbejdspladser i hele landet bortset fra København og Frederiksberg kommuner.
  2. Overenskomsten er ved overenskomstfornyelsen 2004 sammenskrevet med Bygge- og Anlægsoverenskomsten mellem SiD og BYG og gælder for alle nuværende og kommende medlemmer af Dansk Byggeri, som beskæftiger medarbejdere indenfor overenskomstens faglige gyldighedsområde medmindre andet er fastsat i forbindelse med de enkelte overenskomstbestemmelser.
  3. Overenskomsten omfatter samme arbejdsmæssige gyldighedsområde som hidtil, og arbejde, som arbejdsmæssigt kan udføres af struktører og specialarbejdere (tillært arbejde).
  4. Lønfastsættelse sker i henhold til overenskomstens regler herom, herunder akkordfastsættelse på grundlag af arbejdsstudier og de mellem organisationerne fastsatte minutfaktorer.
- Brolægning og medhjælp ved brolægning*
5. Overenskomsten med tilhørende akkordprislister for brolægning gælder i hele landet.

Specielt vedrørende tagdækning

6. Overenskomsten med tilhørende tidskurant for tagdækning gælder i hele landet med supplement af de særbestemmelser, som er aftalt mellem parterne den 3. februar 1995.

Gartnerarbejde

7. Der er mellem parterne enighed om, at medlemmer af Dansk Byggeri gennem en længere årrække har beskæftiget sig med anlæg, drift og vedligeholdelse af grønne områder, samt at Fagligt Fælles Forbund ved adskillige lejligheder har deltaget i fagretlig behandling af uoverensstemmelser på dette område i henhold til den mellem parterne gældende overenskomst.

8. Overenskomsten dækker fortsat dette arbejde, idet der dog ved arbejde, som forudsætter en faglig uddannelse som gartner forinden skal indgås lokal aftale om dette arbejde – eventuelt med organisationernes medvirken.

Off-shorearbejde

9. Overenskomsten gælder også for arbejde på mobile og stationære platforme (off-shoreområdet), idet der dog som følge af de særlige arbejdsforhold, der gælder på sådanne arbejdspladser, er indgået en særlig aftale herom.

Aftalen er optrykt som bilag 6.

København og Frederiksberg Kommuner

10. I København og Frederiksberg kommuner gælder den mellem Bygge- Jord- og Miljøarbejdernes Fagforening og Dansk Byggeri bestående overenskomst. I den udstrækning Dansk Byggeri og Bygge- Jord- og Miljøarbejdernes Fagforening aftaler, at den mellem disse parter gældende overenskomst bortfalder, er undertegnede parter enige om, at overenskomsten gælder i København og Frederiksberg kommuner.

Det er oplyst, at ”struktører” kom ind i Bygge- og Anlægsoverenskomsten i 2004.

Af overenskomstmateriale har indklagede fremlagt ”Vejledende Tider”, gældende fra maj 1995, aftalt mellem Entreprenørforeningen (nu DIO III) og Specialarbejderforbundet (nu 3F), kode 7.40-02, ”Elementarbejde, Søjler og bjælker, Montage af søjler og bjælker”.

Klager har fremlagt Protokollat af 4. juni 1996 vedrørende montering og opsætning af SkærmTegl. Det hedder i dette protokollat, at bla. Specialarbejderforbundet i Danmark (nu 3F) var blevet enig med Byggeriets Arbejdsgivere (nu DIO III) om, at ”udførelsen af arbejde med såvel montering som opsætning af SkærmTegl er at betragte som ”fællesarbejde”, der udføres af murersvende, snedker- og tømrersvende og specialarbejdere”.

Klager har endvidere oplyst, at overenskomstparterne har aftalt, at f.eks. opstilling af gasbeton kan udføres på både Bygningsoverenskomsten, Bygge- og Anlægsoverenskomsten og Overenskomst for Murer- og Murerarbejdsmandsarbejde.

Uenigheden er opstået i forbindelse med opstilling af søjle- og dragerkonstruktioner af stål på Facebook-byggepladsen i Odense. De ansatte, der udfører *Arbejdet*, er ansat med henvisning til Bygge- og Anlægsoverenskomsten som ”Stål montør/Steel worker”. I svarskriftet har indklagede beskrevet det udførte arbejde således:

”Ask Romein har leveret og monteret en stål-hal på fundamenter som blev leveret af en anden entreprenør. Stål-hallen bestod af de bærende konstruktioner, vægge, lofter og tag. De bærende konstruktioner består af stålsøjler, ståldragere og stållåse, som boltes sammen.”

I referat af et møde 16. september 2021 på byggepladsen med deltagelse af repræsentanter for overenskomstparterne, Ask Romein og PM Group er *Arbejdet* beskrevet således:

”Det konkrete stålarbejde der blev besigtiget er søjle-dragekonstruktioner i stål. Stålsøjlerne bliver rejst og boltet til betonfundamentet. Herefter bliver ståldragere via kraner boltet til stålsøjlerne. Herefter boltes de mellemliggende stålbjælker (stål-ås) til ståldragere. Her ovenpå monteres trapezplader.”

Af referatet fremgår, at det var 3F's opfattelse, at *Arbejdet* var omfattet af Bygningsoverenskomsten, mens DIO III mente, at der var tale om fællesarbejde, som også kunne udføres efter Bygge- og Anlægsoverenskomsten. Det er i referatet endvidere anført, at det ikke var muligt for organisationerne at tage billeder af konstruktionsdetaljerne, men at PM Group tog nogle billeder efter organisationernes anvisning og ville søge bygherren om tilladelse til at sende disse billeder til organisationerne. Indklagede har fremlagt billederne med svarskriftet.

I replikken har klager med henvisning til billederne anført, at de viser, ”at der er tale om en ren stålkonstruktion, hvor der på taget monteres ståltrapezplader som underlag for tagisoleringen, ståltrapezpladerne er prissat i afsnit 2 gruppe 3 i organisationernes prisliste tilhørende Bygningsoverenskomsten”. Afsnit 2 Gruppe 3 angår ”Tagbeklædning med eternit, metal og glasfiberplader

Af referat af et opfølgende organisationsmøde den 17. december 2021 fremgår, at 3F påberåbte sig den til Bygningsoverenskomsten knyttede prisliste afsnit 1, gruppe 4, mens DIO III anerkendte, at arbejdet kunne være omfattet prislisen, men samtidig anførte, at dette ikke udelukkede, at arbejdet kunne udføres på andre overenskomstområder.

Til belysning af arbejdets art har klager fremlagt tegninger af byggeriet, som klager har fået adgang til gennem aktindsigt i Odense Kommune.

Indklagede har i e-mail af 24. maj 2022 forespurgt uddannelseskonsulent B, Byggeriets Uddannelser, om *Arbejdet* (opstilling af søjle-, spær- og dragekonstruktion i stål med tilhørende åse og mellemliggende bjælker) ”indgår som en del af uddannelsen til tømrer, eller om der er andre uddannelser, som også dækker dette område”. I uddannelseskonsulent Bs svarmail samme dag hedder det:

”Nej specifik undervisning i opstilling af stålkonstruktioner, som dem du nævner indgår ikke i uddannelsen. Lærlingene lærer generelt om opstilling og afstivning af tag- og facadekonstruktioner, og der er sikkert mange tømrerfirmaer, der laver den form for arbejde. Åse og bjælker er tømrerarbejde, ligesom facadebeklædning og tag. Selvfølgelig afhængig af, hvordan bygningen er tænkt. Jeg tror heller ikke, at der er andre erhvervsuddannelser, der underviser i de opgaver.”

Indklagede har i e-mail af 2. juni 2022 til chefforhandler C, Tekniq Arbejdsgiverne, orienteret om, at DIO III under en forestående faglig voldgift var stillet over for en påstand om, at *Arbejdet* (opstilling af søjle-, spær- og dragerkonstruktion i stål med tilhørende åse og mellemliggende bjælker) udelukkende kan udføres på Bygnings-overenskomsten, og spurgt, om Tekniq Arbejdsgiverne har ”nogle priskuranter eller andet, som fastsætter priser for arbejde inden for dette område”. Det hedder i svar-mail samme dag:

”Jeg har kigget i vores prisister og må konstatere, at der ikke findes noget, som tenderer hen imod de nævnte arbejdsoperationer. Vi har en del medlemsvirksomheder, som udfører/medvirker til opstillinger af stålkonstruktioner, men det er ikke omfattet af nogen prisliste.”

Indklagede har endvidere i e-mail af 15. juni 2022 orienteret tidligere konsulent i Dansk Byggeri/DI D om 3F's påstand under sagen og spurgt denne:

”Vores påstand er naturligvis, at dette arbejde OGSÅ kan udføres i henhold til Bygge- og Anlægsoverenskomstens bestemmelser (måske endda med hjælp fra Vejledende tider (vedhæftet)).

Jeg har vedhæftet nogle billeder af selve arbejdet, som FV’en handler om.

Jeg (vi) håber, at du er enig med os. Og hvis du evt. ved, hvilken retning vi skal lede, så vil det være meget dejligt.”

I Ds svarmail samme dag hedder det:

”Den problematik, som du har forelagt, har vi også drøftet, mens jeg var i Dansk Byggeri. Så vidt jeg husker, var det E, der kontaktede mig vedrørende en sådan sag, og hvor vi valgte at fastholde, at også Bygge- og Anlægsoverenskomsten dækker montage af stålkonstruktioner, selvom vi ikke har akkordpriser i denne overenskomst på dette arbejde, som det er tilfældet i Tømrer Prislisten. Men jeg tror ikke, at montage af stålkonstruktioner indgår som en del af uddannelsen af en tømrer, men det kan du sikkert få be- eller afkræftet hos en af trækonsulenterne.

Montage af stålkonstruktioner, enten som en opbygning af en søjle- og bjælkekonstruktion, som du har sendt billeder af, eller som montage af leverede færdigsvejste stålrammer, må kunne karakteriseres som tillært arbejde, som det også er tilfældet med montage af betonelementer, eksempelvis montage af betonsøjler og bjælker, som er akkordfastsat på det fremsendte datablad og i BYG-priskuranten, hvorfor I bør fastholde, at Bygge- og anlægsoverenskomsten også omfatter arbejdet med montage af stålkonstruktioner. Forud for opstillingen af stålsøjler eller stålrammer skal der jo støbes et betonfundament, hvori skal indstøbes montagedele til de efterfølgende opstillinger, så det vil være upraktisk, at man midt i denne proces skal skifte både folk og overenskomst.

...

Det fremgår af Bygningsoverenskomstens § 1, stk. 2, at den også omhandler bl.a. beton- og jernbetonarbejde, hvorfor en tømrersvend, der ansættes til dette arbejde, kan fastholde, at han vil ansættes efter Bygningsoverenskomsten, selvom denne overenskomst ikke har akkordpriser på montage af betonelementer. Så må I omvendt også kunne gøre gældende, at arbejdet med montage af stålkonstruktioner udover Bygningsoverenskomsten også er omfattet af Bygge- og anlægsoverenskomsten.

...”

Klager har henvist til en tidligere sag mellem parterne om overenskomstdækningen af stålkonstruktionsarbejde på byggepladsen Odense Universitetshospital. Det fremgår af fremlagt korrespondance fra 2019 herom mellem parterne, at de var uenige om, hvorvidt det

enhørte under Bygge- og Anlægsoverenskomsten eller Bygningsoverenskomsten, og at korrespondancen sluttede med en e-mail af 16. august 2019 fra chefkonsulent F, Dansk Byggeri (nu DIO III), til bl.a. forhandlingssekretær G, 3F, cc. bl.a. D, Dansk Byggeri, at Dansk Byggeri ”nu” havde fået oplyst, ”at det alene handler om stålmonter og at de ikke skal lave betonarbejde” – ”I lyset af den oplysning er vi enige i, at arbejdet kan udføres på Bygningsoverenskomsten”.

Klager har endvidere henvist til en sag vedrørende et parkeringshus i Ølstykke, hvori der blev afholdt organisationsmøde den 2. oktober 2020. Det fremgår af referatet, at parterne var uenige om overenskomstdækningen af ”opstilling af H- og I-jern med bolte og alufacader”. Klager mente, at det var omfattet af Bygningsoverenskomsten, mens indklagede mente, at det var omfattet af Metaloverenskomsten mellem DIO III og Dansk Metal. Sagen blev udsat ”på organisationernes drøftelser om arbejdets faglige gyldighedsområde”. Det er oplyst, at sådanne drøftelser endnu ikke har fundet sted.

5. Parternes argumentation

5.1. Klager har anført, at parterne med hinanden har indgået flere overenskomster med hver sit faglige gyldighedsområde og hidtil har været enige om faglig eksklusivitet. Hvis noget, som henhører under Bygningsoverenskomsten, skal være ”fællesarbejde”, skal parterne være enige om det, således som de i Protokollat af 4. juni 1996 vedrørende monter og opsætning af SkærmTegl har aftalt, at udførelsen af sådant arbejde er ”fællesarbejde”, der ”udføres af murersvende, snedker- og tømrersvende og specialarbejdere”. Det er indklagede, som hævder, at det er fællesarbejde, der skal dokumentere dette.

Bygningsoverenskomsten omfatter bl.a. tømrerarbejde, arbejde med søjler og bjælker af stål er akkordsat på Bygningsoverenskomstens område. Bygge- og anlægsoverenskomsten omfatter bl.a. struktørarbejde, arbejde med søjler og bjælker af beton er akkordsat på Bygge- og Anlægsoverenskomstens område, jf. Vejledende Tider, som omhandler beton. Parterne er enige om, at *Arbejdet* er omfattet af Bygningsoverenskomsten. Parterne har ikke indgået nogen aftale om, at det er fællesarbejde, og indklagede har ikke fremlagt anden dokumentation for, at det er fællesarbejde, som også kan udføres under Bygge- og Anlægsoverenskomsten. En overenskomstpart kan ikke ensidigt ”shoppe” mellem de forskellige overenskomster med det for øje at forringe betalingen for det udførte arbejde.

At et arbejde, som henhører under Bygningsoverenskomsten, ikke indgår i en faglig uddannelse, betyder ikke, at det er ”fællesarbejde”, som kan udføres under Bygge- og Anlægsoverenskomsten. Der er mange afsnit i Prislisten knyttet til Bygningsoverenskomsten om arbejder, som ikke indgår i nogen af de faglige uddannelser nævnt i Bygningsoverenskomstens § 1, stk. 2, hvis eksklusivitet ikke har været anfægtet. I øvrigt indgår den teknik, som skal anvendes, i uddannelsen.

Det er først her på det seneste, at indklagede har indtaget det standpunkt, at *Arbejdet* kan udføres under Bygge- og Anlægsoverenskomsten, trods det at opstilling af søjle-, spær- og dragerkonstruktioner i stål med tilhørende åse og mellemliggende bjælker har været en integreret del af byggeriet i mere end 50 år udført under Bygningsoverenskomsten. Sagen i 2019 vedrørende Odense Universitetshospital endte med, at indklagede anerkendte, at arbejdet udførtes på Bygningsoverenskomsten – havde det ikke været tilfældet, ville 3F have taget sagen dengang. Det er præcis samme arbejde. I sagen vedrørende parkeringshuset i Ølstykke gjorde indklagede ikke gældende, at Bygge- og Anlægsoverenskomsten fandt anvendelse på arbejde med stålsøjler og –dragere.

5.2. Indklagede har anført, at *Arbejdet* ikke er omfattet af faglig eksklusivitet, men også kan udføres under Bygge- og Anlægsoverenskomsten. Klager har bevisbyrden for, at *Arbejdet* alene er omfattet af Bygningsoverenskomsten med tilhørende prislister, og denne bevisbyrde har klager ikke løftet. En prisliste knyttet til en overenskomst er ikke nødvendigvis ensbetydende med en faglig eksklusivitet. Der findes flere områder, hvor arbejde er fælles på tværs af forskellige overenskomster, uden at grænserne for dette er præcist beskrevet. Som et eksempel kan nævnes opstilling af betonforskalling, som udføres både under Bygningsoverenskomsten og Bygge- og Anlægsoverenskomsten, selv om det kun er prissat i Vejledende Tider, som er en del af Bygge- og Anlægsoverenskomsten. Opstilling af stålkonstruktioner udføres også af virksomheder under Tekniq Arbejdsgiverne. Klager har ikke fremlagt dokumentation for, at parterne skulle have aftalt eller været enige om, at *Arbejdet* eksklusivt og udelukkende kan udføres i henhold til Bygningsoverenskomstens bestemmelser. Tidligere uenigheder mellem parterne understøtter indklagedes synspunkt, at *Arbejdet* ikke entydigt kan fortolkes og forstås som hævdet af klager. I sagen vedrørende Odense Universitetshospital medgav indklagede, at Bygningsoverenskomsten kunne finde anvendelse, men der ligger ikke heri noget frafald af indklagedes synspunkt om Bygge- og Anlægsoverenskomstens anvendelighed.

Det ville være nærliggende, hvis der var tale om eksklusivitet, at der på tømreruddannelsen specifikt blev undervist i opsætning af stålkonstruktioner, men det er ikke tilfældet. Der undervises heller ikke i det på andre uddannelser. Det har karakter af ”tillært arbejde”, jf. Bygge- og Anlægsoverenskomstens § 1, stk. 3, på samme måde som montage af betonelementer, herunder montage af betonsøjler og -bjælker, som er prissat i Vejledende Tider. Det er ganske vist et andet materiale, men fremgangsmåde og arbejdsgang er den samme, som har været anvendt ved det udførte arbejde med stål, hvilket understøtter, at *Arbejdet* kan udføres under Bygge- og Anlægsoverenskomsten.

6. Opmandens bedømmelse

DIO III og 3F har bl.a. indgået Bygningsoverenskomsten og Bygge- og Anlægsoverenskomsten. Begge overenskomster indledes med bestemmelser, som fastlægger deres anvendelsesområde. Det fremgår heraf, at Bygningsoverenskomsten i det væsentlige dækker faglært arbejde, dvs. som udgangspunkt de arbejdsfunktioner, der sædvanligvis hører til de pågældende fag, mens Bygge- og Anlægsoverenskomsten, når bortses fra struktørarbejde, i det væsentlige dækker ufaglært arbejde, såkaldt tillært arbejde, hvilket som udgangspunkt omfatter alt forefaldende arbejde.

Overenskomsterne gælder for det arbejde, de omfatter, uanset hvem der udfører det. De har forskellige bestemmelser om løn og andre arbejdsvilkår. Udgangspunktet må derfor være, at de to overenskomster, som er indgået mellem samme overenskomstparter, skal forstås således, at de er i indbyrdes harmoni og derfor som udgangspunkt har hver sit anvendelsesområde, som ikke lapper ind over hinanden. En arbejdsgiver kan godt sætte en specialarbejder til at udføre faglært arbejde omfattet af Bygningsoverenskomsten, men skal som udgangspunkt for sådant arbejde overholde Bygningsoverenskomsten. Det følger heraf, at arbejde som er særligt prissat under Bygningsoverenskomsten og alene under denne, som udgangspunkt ikke kan aflønnes efter Bygge- og Anlægsoverenskomsten.

Dette udgangspunkt kan fraviges ved aftale mellem overenskomstparterne. Det er da også mellem parterne udtrykkeligt aftalt om forskellige arbejdsfunktioner, at de kan udføres under begge overenskomster. En sådan udtrykkelig aftale foreligger ikke for så vidt angår *Arbejdet*, denne sag angår.

Der behøver ikke at foreligge en udtrykkelig aftale om fravigelse – en bindende fravigelse kan i overensstemmelse med almindelige aftaleretlige og kollektivarbejdsretlige principper følge af en fælles forståelse, andre aftaler mellem parterne eller praksis mellem dem m.v., jf. herved kendelse af 30. juni 2014 i faglig voldgiftssag FV2014.0043 mellem 3F og Dansk Byggeri (nu DIO III) for Fugegruppen/Rybergs Fugeteknik. I den sag fik 3F ikke medhold i påstande om, at nærmere angivet fugearbejde var omfattet af Bygningsoverenskomsten og ikke af Bygge- og Anlægsoverenskomsten; fugearbejde fandtes at være omfattet af tre overenskomster mellem 3F og Dansk Byggeri – Bygningsoverenskomsten, Bygge- og Anlægsoverenskomsten og Murer- og Murerarbejdsmandsoverenskomsten – idet der i tilknytning til alle tre overenskomster i priskuranter var priser på forskelligt fugearbejde, og fagretlige sager havde været behandlet i henhold til Bygge- og Anlægsoverenskomsten.

Der er imidlertid ikke under sagen fremkommet noget, som giver holdepunkt for at antage, at der for så vidt angår *Arbejdet*, som denne sag angår, foreligger en sådan fravigelse fra det angivne udgangspunkt. Særligt bemærkes, at overenskomstparterne udtrykkeligt har prissat montage af stålkonstruktioner alene under Bygningsoverenskomsten og montage af betonelementer alene under Bygge- og Anlægsoverenskomsten, hvilket taler afgørende imod en slutning om, at overenskomstparterne skulle have en fælles forudsætning om en ensartet, ukompliceret arbejdsproces for begge typer opgaver.

Hvad der sædvanligvis udføres af henholdsvis faglærte og ufaglærte forandrer sig med tiden som følge af den teknologiske udvikling og andre forandringer i erhvervsliv og samfund. Hvad der overenskomstmæssigt på et givet tidspunkt er aftalt om afgrænsningen mellem faglært og tillært arbejde, vil i almindelighed have forbindelse med, hvad der på det tidspunkt sædvanligvis udføres af henholdsvis faglærte og specialarbejdere. En aftale om særlig prissætning af arbejde under Bygningsoverenskomsten må antages i almindelighed at bygge på en fælles forudsætning om, at arbejdet har karakter af faglært arbejde omfattet af Bygningsoverenskomsten i medfør af dens fastlæggelse af fagligt anvendelsesområde. Ifølge arbejdsretlig praksis kan et oprindeligt faglært arbejde omfattet af en overenskomst for faglært arbejde imidlertid have udviklet sig til også at være ufaglært arbejde eller tillært arbejde med den konsekvens, at en arbejdsgiver vil være berettiget til at lade arbejdet udføre efter en overenskomst for ufaglært eller tillært arbejde, jf. bl.a. Arbejdsrettens dom af 3. januar 1980 i sag nr. 8748 (Arbejdsretligt Tidsskrift 1980 s. 10).

Spørgsmålet er derfor, om der er sket en udvikling, hvorefter *Arbejdet*, som denne sag angår, ikke kræver en særlig fagmæssig baggrund, som det må antages at have været forudsat af overenskomstparterne.

Der foreligger imidlertid ikke oplysninger, som giver fornødent holdepunkt for at antage, at der er sket en sådan udvikling vedrørende *Arbejdet*, som sagen angår, at det må anses for omfattet ikke alene af Bygningsoverenskomsten, men også af Bygge- og Anlægsoverenskomsten. Der kan således ikke ud fra foreliggende oplysninger om, hvem der faktisk udfører sådant arbejde, som sagen angår, i dag og tidligere, drages nogen slutning med hensyn til, om *Arbejdet* i dag har en anden karakter end forudsat af overenskomstparterne. Tilsvarende gælder om oplysningerne om, at den nødvendige teknik til udførelse af *Arbejdet* indgår i tømreruddannelsen, men at selve *Arbejdet* ikke er en del af nogen erhvervsuddannelse, at det er uvist, om dette er noget nyt, som afspejler en udvikling med hensyn til behovet for faglig uddannelse som baggrund for arbejdets forsvarlige udførelse eller i virksomhedernes tilrettelæggelse af det pågældende arbejde.

På denne baggrund, og da det, indklagede i øvrigt har anført, ikke kan føre til et andet resultat, må der gives klager medhold i, at DIO III og 3F med Bygningsoverenskomsten og Bygge- og Anlægsoverenskomsten har aftalt, at *Arbejdet* er omfattet af Bygningsoverenskomsten og ikke samtidig af Bygge- og Anlægsoverenskomsten.

Klagers påstand tages herefter til følge.

Thi bestemmes:

Indklagede, DI Overenskomst III for Ask Romein Denmark ApS, skal anerkende, at opstilling af søjle, spær- og dragekonstruktion i stål med tilhørende åse og mellemliggende bjælker ikke er omfattet af Bygge- og Anlægsoverenskomstens dækningsområde.

Hver part bærer egne omkostninger ved sagens behandling og halvdelen af udgiften til opmand.

Børge Dahl